

COLUMN MYRTHE MEESTER

Innerlijk landschap

‘Als je mensen open zou maken, zou je landschappen vinden’, zei de Franse regisseur Agnès Varda (1928-2019). Ieder mens raakt vanbinnen vergroeid met betekenisvolle plekken, die je voor altijd met je meedraagt: de omgeving waar je bent opgegroeid, je studiestad, de plek waar je voor het eerst hebt gezoend, een bepaald vakantieland waar je steeds naar terugkeert, of een landschapstype waar je erg van houdt. Voor Varda zelf was dat het strand: de woeste, lege uitgestrektheid ervan deed haar aan het begin van de wereld denken, en gaf haar steeds weer nieuwe inspiratie.

Als je mij zou openmaken, zou je op de binnenstad van Utrecht stuiten. Na mijn troosteloze tienerjaren in een wanstaltige nieuwbouwwijk in Heerhugowaard, die ik zoveel mogelijk uit mijn binnenste heb verdrongen, was het een verademing om neer te strijken in een knusse Utrechtse studentenkamer. Het contrast met de jarenlange vinex-lelijkheid kon niet groter zijn, dat besepte ik elke dag, en onderweg naar college dronk ik met mijn ogen gretig van de Venetiaans aandoende weelde, die me omringde als een levend schilderij.

Na mijn afstuderen ben ik helaas, zoals velen, door de hoge huren uit de Randstad verdreven. Maar nog steeds roept Utrecht een zoet gevoel van nostalgie in me op – een herinnering aan het opgewonden, haast hysterische vrijheidsgevoel van toen, en het schaamteloze ontdekken van seks, religie, filosofie en kunst. Ja, de stad is voor mij tegenwoordig bijna meer een levensgevoel, een wolk van associaties, dan een fysieke plaats. Zelfs als ik er nog weleens kom, voelt het alsof ik door mijn eigen verleden rondwandelen en er allerlei verborgen luikjes in me opengaan.

‘Als je mensen open zou maken, zou je landschappen vinden.’ De Mongoolse kunstenares Odonchimeg Davaadorj (1990), die zich door Varda’s uitspraak liet inspireren, maakt de vrouwfiguren in haar aquarellen

vaak letterlijk open. Zo heeft haar *Femme de crépuscule* (Schemervrouw, 2023), een gesluisde vrouw met twee vogels op haar schouders, een klein rond luikje ter hoogte van haar rechterborst. Daarachter zie je geen klierweefsel, spieren, ribben of longen, maar een landschapje met dennenbomen en een dansend meisje met gespreide armen. En *How to carry your own landscape* (2024) toont een jonge, luijende vrouw wier geopende buik een soort akker vormt, waaruit een compleet boslandschap naar buiten groeit. Wie goed kijkt, kan tussen de bomen een klein zoenend stelletje ontwaren.

Daarmee maakt Davaadorj, die inmiddels al zestien jaar in Parijs woont, heel aanschouwelijk hoe het Mongoolse landschap uit haar jeugd nog altijd voortleeft in haar binnenste – de bomen, bergen, vogels, het vrijheidsgevoel en haar vroegste ontdekking van de liefde. Een landschapsschilderij hoeft, kortom, niet altijd gebaseerd te

zijn op een concreet mooi uitzicht voor je neus, maar kan ook een intieme, doorleefde weergave zijn van een herinnerde dierbare plek. En je hoeft een personage niet altijd in een landschap af te beelden, maar kunt andersom ook het landschap verbeelden in het personage – in diens hoofd, buik of hart.

Werk van Odonchimeg Davaadorj is dit najaar te bewonderen in de expositie 'Beyond These Walls' bij de AkzoNobel Art Foundation op de Amsterdamse Zuidas (t/m eind oktober), en in de expositie 'Missen als een ronde vorm' bij Stedelijk Museum Schiedam (27 september 2025 t/m 1 maart 2026).